Mājas Draugs

6. GADS MARTS, 1955 3./58./NR.

A. Bērziņš - "Un miera ceļu viņi nepazīst" (Rom. 3,17)

PACIFIC LUTHERAN
THEOLOGICAL SEMINARY
THE LIBRARY

EDVARTS TŪTERS

Ciešanu laikā

TUMŠAS VISAS MALU MALAS.
SĀPJU MĒRS KĀ JŪŖA DZIĻŠ.
KUR LAI DVĒSLE ŅĒM SEV SPĒKU?
KUR TAS CEĻŠ, KAS NEPIEVILS!?

ZVAIGZNĒS SKATOS, LAIKA ZĪMĒS -
RAKSTU RINDĀS GREMDĒJOS.
LEPNĀS PILĪS, BŪDĀS EJU
SIRDIJ MIERU MEKLĒJOT.

DREB UN ĻOGĀS SIRDS UN TELPA,
NEZIN PRĀTS VAIRS GLĀBĒJA.
PAGURST SOĻI, STĀJAS ELPA;
SĀPJU CEĻAM GALA NAV - -

- AK, BIJ VĀRDI AIZMIRSUŠIES,
KO REIZ MĀTE TEICA MAN:
DĒLS, JA MIERA NAV TEV SIRDĪ,
ZINIES TAD, KAS LĪDZĒT VAR -

GADUSIMTIEM KAS JAU PĀRI
PACEĻAS TIK RĀMS UN KLUSS,
IR PĀR VARENIEM, IR BĀRIEM -
LIELAIS MIERA NESĒJS KRUSTS.

EJ PIE KRUSTA, NOLIEC PIERI,
KRUSTĀ SISTO PIEMINI.
MIERU GŪSI - GAIŠO BALVU,
CEĻA ZĪMES MANTOSI.

MĀC. K. FREIMANIS

PĒTERIS JĒZUS CIEŠANU CEĻĀ

Lūk. ev. 22, 54-62

JĒZUS ciešanu ceļš mums paveŗas bagāts dzīvām ainām un zīmīgiem, spilgtiem cilvēku tipiem. Tur - ienaidnieki: jūdu rakstu mācītāji un varizēji, kas ar klusu, ļaunu prieku nekavēdamies ķeras pie ilgi iecerētā nodoma īstenošanas - Jēzus iznīcināšanas. Tur - vienaldzīgie: kaŗavīri, Pilāts - varenās Romas stingro likumu kalpi un sargi. Viņi ir ļaužu zemē. Šīs svešās zemes ļaudis viņiem ir vienaldzīgi. Un tur ir arī - Jēzus draugi, tuvinieki. Viņa mācekļi, starp kuŗiem sevišķi izceļas Jūda un Pēteris. Apstāsimies šoreiz pie Pēteŗa, kas mūsu tekstā parādīts kā a) aizliedzējs un b) nožēlotājs.

1. "Tu esi Pēteris, un uz šo klinti es gribu celt savu draudzi, un elles vārtiem to nebūs uzvarēt" (Mat. ev. 16,18). Tā Jēzus vēl nesen bija teicis savam uzticīgajam, ticībā nešaubīgajam, vētrās, vējos un grūtā darbā rūdītajam māceklim. Un tiešām, citu mācekļu vidū Pēteris arvien ieņem it kā vadošo vietu. Drūmo notikumu sākumā, kad daudzi Jēzu atstāj un Lielais Meistars saviem mācekļiem jautā: "Vai arī jūs gribat aiziet?" - Pēteris ir tas, kas atbild visu mācekļu vārdā: "Kungs, pie kā mēs iesim?" - (Jāņa ev. 6, 68.69). Vēl pēdējā vakarā, sēžot pie svētā mielasta galda, viņš apliecina: "Kad visi pret Tevi apgrēcinātos, es ne mūžam neapgrēcināšos... Jebšu man būtu jāmirst ar Tevi, taču ne mūžam Tevi neaizliegšu" (Mat. ev. 26,33 - 35). Un tikai viņam ir drosme sekot Jēzum augstā priesteŗa pils pagalmā.

Vētru sakultajos ūdeņos lēnām sadrūp visas klintis pasaulē. Paliek tikai viena - Jēzus. Naidīgā vidē, nakts tumsā, ieročiem ugunskura gaismā zibot un redzot aizdomīgos, neuzticīgos skatus - "Vai arī tu?" - dvēsele sāk trīsēt bailēs par savu dzīvību arī Pēterim. Neiztur šī klints, un tik sveši tumsā skan tie vārdi, kuŗus izrunā viņa drebošās lūpas: "Es viņu nepazīstu... Es nezinu, ko tu runā..."

Mēs jūtamies šai vīrā vīlušies. Pēteris aizliedz savu Meistaru! Vai arī te slēpjas Jūdas sirds? - Nemetīsim akmeni, pirms neesam ieskatījušies paši savā sirdī un dzīvē. Aizliedzēja vārds nav nemaz tik rets arī mūsu dienās. Un to cilvēks nereti izrunā situācijā, kas nekādā ziņā nav tik kritiska, kā toreiz Pēterim. Vai nav, kas tik viegli spēj aizliegt savu ticību, savu baznīcu, savu ģimeni, savu tautu? Grūtībā un svešos ceļos šis bēdīgais fakts dažkārt atspīd visā kailumā.

MĀC. JĀNIS STRAUTNIEKS

GRĒKS UN TAISNĪBA

(Pārdomas ciešanu laikā par 1. Pēt. 2, 24)

Katrs cilvēks kādreiz ir kļuvis sava Dieva aizliedzējs, ja ne vārdos, tad darbos. Katra cilvēka dzīvē ir kaut kas, kas it kā izrunā šos pašus noziedzīgajos vārdus: "Es viņu nepazīstu!" - "Vēl daudz ir to, kas ērkšķu zarus No jauna Tavos matos pin..." Vai šiem dzejnieka vārdiem nav taisnība?

Uz visu to, kas bijis, raudzīsimies atpakaļ pazemīga grēcinieka ticībā un svētīgajā atziņā: "Redzi, Dieva Jērs, kas nes pasaules grēkus!" Viņš cietis un miris arī par mūsu grēkiem.

2. Bet Viņa nopelns mums pieder tikai tad, ja kā aizliedzēji līdz ar mācekli Pēteri varam kļūt arī par sirsnīgiem un patiesiem nožēlotajiem.

Tiklīdz briesmīgie vārdi ir izrunāti, jau nākošajā brīdī pamostas Pētera sirdsapziņa. Gaiļa dziesma - atmodas simbols. Pestītāja skumjais skats kā zibens uzliesmo satumsušas dvēseles debesīs. Tās atveras, un as'ru lietus līst. Nedzīva klints ir kļuvusi par dzīvu klinti - par Staburagu...

Jēzus māceklis Pēteris raud nožēlas asaras, un tās rit kā strautiņi kristietības varenajā gultnē, kas izplūst no paša dzīvības ūdens avota - Kristus.

Ir kāda sena teika. No paradīzes izdzītam eņģelim, lai izpirktu savu noziegumu, Dievs no zemes virsus liek atnest vislielāko dārgumu. Eņģelis iet vienreiz, otrreiz, bet tikai tad, kad, trešo reizi nākdams, viņš atnes grēcinieka nožēlas asaras, ko savācis kādā cietumnieka istabiņā, Dievs viņam piedod, un eņģelis var atkal atgriezties pie citiem eņģeļiem.

Dārgas Dieva acīs ir grēcinieka nožēlas asaras. Par tām viņš bagātīgi izdala savu žēlastību. Tas parādās visā Pētera tālākā dzīvē. Viņš paliek klints, kas vairs nešķobas un nedrūp, bet droši stāv "grēku un ļaunumu straumē", līdz pienāk brīdis, kad arī mocekļa nāvē viņš var sekot savam Pestītājam.

Kad esam maldu ceļos, grēku takās, Pestītāja skats meklē arī mūs. Kaut mēs šo skatu tad sajust vēl spētu un tas atmodinātu snaudošo sirdsapziņu! Kaut tas saviļņotu dvēseles visdziļākās dzelmes, pārvēršot mūs no aizliedzējiem par visdziļākiem nožēlotājiem. Tad līdz ar Jēzus mācekli Pēteri Dievs iecels arī mūs savu apžēloto kārtā - no nāves dzīvībā.

Šim gadījumam pārdomām izraudzītais teksts jau pašā iesākumā sauc vārdā kaut ko ļoti nepopulāru, jēdzienu, no kura vairījušies, kā veselais no spitālīgā, cilvēki, kur vien varēdami. Mēs ar to domājam vārdu "grēks", kas sevišķi savienojumā ar piederuma vietnieka vārdiem "mans" vai "mūsu" licies izskaužams no katra godīga cilvēka leksikona, pakļauts klusam interdiktam, ko šinī sakarā modernais cilvēks nebūt nevairās piemērot (cita lieta, turpretim, ja ar šo vārdu rīkojamies, zīmējoties ne uz sevi, bet savu tuvāko!). Tā ir gadījies, ka pat teoloģijā jāsastopas ar virzieniem un to pārstāvjiem, kas šo vārdu vai nu nepiemin, ignorēdami, it kā tāda jēdziena nemaz nebūtu, vai arī meklē tam skaidrojamus no citām disciplīnām, kuras šos skaidrojumus pēc būtības nemaz nevar dot. Katrā ziņā mums jāsaka, ka šāda uztvere ir pret Svētiem rakstiem, tie ir maldi, kur savas cilvēku vājības slēpdami, mēs maksājam meslus jaunai, vēl lielākai vājībai - grēka noliegšanai, viņa traģiskās nozīmes atūdeņošanai, bagatellizēšanai. Kā var nebūt grēks, esot un paliekot dzīvē grēcīgajam cilvēkam? Bet pēdējais vēstures laikā ir vienmēr bijis, ir tagad un būs, jo: "Neviens nav labs, kā vienīgi Dievs" (skt. Mrk. ev. 10, 18). Šim paša Jēzus atzinumam pievienojas arī Pāvils: "Nav neviena taisna, it neviena." "...visi ir grēkojuši" (Rom. 3, 10 b. 23 a). Beidzot 1. Jāņa 1, 8 precizē mūsu stāvokli pavisam nepārprotami: "Ja sakām, ka mums nav grēka, tad maldinām paši sevi, un patiesība nav mūsos".

I

Bet kas tad ir grēks? - jautās varbūt daudzi, kas vēl nav ieskatījušies vai gribējuši ieskatīties ne paši savas, ne citu cilvēku dvēseļu ēnainajos labirintos. Es nezinos sevi grēcīgu, es neesmu nevienu nokāvis, neesmu laulību pārkāpis, neesmu zadzis, varbūt arī pat ne kārtīgi melojis - piebildīs cits, ko Dievs pasargājis dažā kritiskas izšķiršanās situācijā, vai kam devis žēlastību paiet garām lielam kārdinājumam, devis spēku to uzvarēt, ja tāds ir radies. Ir, protams, respektējama katra uzvara pār ļaunumu, te saprotot arī grēku, bet cik šī uzvara patiesībā ir mūsu nopelns? Romiešu vēstules 14. nod. 23. pantā Pāvils ir izteicis kādu ļoti vērā ņemamu ieskatījumu grēka būtībā, sacīdams, ka "viss, kas nenāk no ticības, ir grēks." Ieklausīsimies labi - grēks tātad nav tikai kāds izolēts darbs, jeb, teiksim, nedarbs, ko darām vai nedarām, bet grēkam rodas visur tur augsna, kur cilvēks rīkojas, jā, vispār, kur viņš dzīvo un eksistē, būdams aizgājis projām no ticības, no Dieva. Tikai šādā prombūtnē no Dieva, atšķirtības un neticības stāvoklī tad arī var rasties tās konkrētās kollīzijas ar Dieva un cilvēku likumiem, kuras, jau acīmredzami izpaudušās uz āru, populārā uztverē mēdz apzīmēt par grēku. Taču līdz šīm kollīzijām cilvēks var arī vienmēr nenonākt, un tomēr viņš nebūs saucams bezgrēcīgs, bezvainīgs. Grēka stāvoklim neviens vēl nav izbēdzis, neviens cilvēks vēl to nav izdarījis, izņemot Jēzu, to vīru, kas ar pieminēto Svēto rakstu tekstu runājot, savā miesā tāpēc ir varējis arī mūsu grēkus uzvarēt. Neaizmirsīsim - arī mūsu nemīlestība ir grēks, mūsu cietsirdība, mūsu patība, mūsu egoisms (vai nav apbrīnojama sātana ģeniālitāte, izdomājot "veselīga" egoisma vārdu, it kā būtu arī tāda egoisma forma, kuŗai ierādams leģitimitātes rezervāts!). Grēkojam tātad darbos, vārdos, bet arī domās un sajūtās! Aiz savas šķietami nepeļamās ārējās izrīcības mēs varam apslēpt veselas domu un izjūtu daimonijas, un potenciālu noziedznieku, kā arī grēku latentā stāvoklī ir pilna pasaule! Ja cilvēks varētu lasīt cilvēka domas, tad mēs paši un mūsu cilts mums varbūt vairāk riebtos kā zvēru valsts zemāko pakāpju rijīgākie pārstāvji! Mat. ev. 17, 17 mums glabā Jēzus vārdus par neticīgo un netiklo ciltī, vārdus, ko par maz esam apdomājuši un augstprātīgi nekad neesam mēģinājuši attiecināt uz sevi. Bet kādu traģisku patiesību par grēka varu bija atskārtušas jau pašas pirmās cilvēku paaudzes: grēks gul mūsu durvju priekšā un tīko pēc mums (sal. 1. Moz. 4,7). Un cik liels pēc tam ir Kaina izmisums, kad viņš atzīst savu vainu un izsaucas: "Mans noziegums ir lielāks, nekā to varētu panest!"

(4, 13). Velti mēs raisāmies no grēka valā, jo reizi pārdoti grēka varā (sal. Rom. 7, 14), mēs no tā vairs nevaram izvairīties. Jāņa ev. 8,34 Jēzus par to pašu tēmatu saka: ''Patiesi, patiesi,... ikviens, kas grēku dara, ir grēka vergs.'' Un te ir liktenīga robeža, kuŗas esamību nevar noliegt. Mēs varam dzīvot it kā būtum brīvi no grēka, it kā grēka pasaulē nebūtu un nebūtu arī mūsos, bet tad tā ir iedomāta brīvība, ''brīvība'', kuŗā mūs tur sagūstītus maldinātājs gars, mēs maldinām paši sevi, un patiesības tad nav mūsos.

II

Paši saviem spēkiem mēs šo situāciju tātad nespējam grozīt, bet ir Viens, kas ''uznesa mūsu grēkus savā miesā pie staba, lai mēs grēkiem miruši, dzīvotum taisnībai.'' Kas kaut reizi ir atjautis kaut ko no grēka traģedijas dziļumiem, tam šāda varbūtība sākumā var likties neticama un neiespējama - vai grēks nav mūsu otrais ''es'', kas diktē mums savas pavēles? Un tomēr arī šis otrais ''Es'' ir uzvarams, gan tikai no augšas, no Dieva pozicijas: šī veikuma spējējs ir Jēzus Kristus, un notikuma zīme un vieta - krusts Golgatā. Šis notikums ir tik vienreizīgs, ka Golgatas vārds nav un nedrīkst būt ne atkārtojams, ne lietojams, ne atvasināms jebkādā citā sakarībā, kā tikai šinī vienā konkrētajā, kuŗa arī ir vienīgā, kas visā pasaules vēsturē ir katra atsevišķā cilvēka dzīvē rada pilnīgi jaunu, vēl nebijušu situāciju. Šī jaunā situācija mūsu tekstā ir raksturota vārdiem ''miruši grēkam'' - ''dzīvotum taisnībai''! Bet kā tad ir iespējams mirt grēkam, ja tomēr vēl grēkojam, varbūt negribēdami, zobus sakoduši, katru vakaru lūgšanas brīdī sevi tiesādami? Jā, redziet, tad jau tā ir zīme, ka ticībā drīkstam cerēt, ka esam sākuši grēkiem nomirt. Esam atskartuši savu grēcīgo dabu, nedzīvojam nekādās illūzijās par to, zinām, ka esam vāji, bet jo vairāk mūs moca mūsu vājums, jo vairāk un dedzīgāk, varbūt pat ar izmisuma pilnu kvēli, mēs paceļam savas sirdis un rokas uz Dieva Dēlu, uz krusta nesēju Pestītāju. Un pamazām mēs nomanām, ka mums negaršo vairs grēks, mums derdzas mūsu vājības, mēs neesam vairs vienaldzīgi pret tām, un tās tā nepaliek tikai pārdomu, apceŗu, izjūtu un teorētizēšanas plāksnē, kur varbūt kā uz skatuves vērojam citu, svešu cilvēku cīņu ar viņu raksturu un kaislībām; nē, mēs paši esam tie, kas līdz sirds dziļumiem un ar visas savas eksistences būtību izcīnām, vairāk vēl nekā dāņu ķēniņa dēls Hamlets, savu personīgo būt vai nebūt likteņcīņu - būt vai nebūt pestītam, glābtam, Dieva rokā, atraisītam no nāves, grēka un velna varas. Protams, grēkiem mirušais nav izņemts no pasaules, kuŗā vēl valda grēks, bet viņš ar visu savu dzīvi un pieķeršanos garā pieder nākamam aionam, kur pār viņu valda Dievs un Dieva griba. Viņš negrib un nespēj būt arī vairs tikai nominmāls kristietis, kas pieņem Dievu un Kristu vispārīgi, teorētiski, bet ne eksistenciāli. Viņš zina, ka tādam viņa ''kristīgumam'' ar patiesu kristīgumu būtu tikpat daudz kopīga, cik, piemēram, drusciņai vēdersāpju un sliktas dūšas ar - cholēru (drastisks, bet pareizs S. Kjērkegōra izteiciens)! Grēkam miris - viņš atrod dzīvo Pestītāju, un pie šī Dzīvā Pestītāja kājām, kas ir viņa pavisam personīgais un neatvietojamais Kungs un Glābējs, viņš vienmēr noliek sevi un savu grēku nastu, lai ik dienas no jauna Kristus - augšāmceltā Pestītāja dzīvībā mirtu viņa grēki. Un tikai tad un tā viņš var sākt dzīvot taisnībai, taisnībai, kas nav ne mūsu gara, ne roku auglis, bet pieder Svētā gara augļiem, par kuŗiem runā ap. Pāvils Galatiešu un Efeziešu vēstulē (Gal. 5,22; Ef.5,9). Taisnība, kas ir īsta taisnība, savu svaidījumu vienmēr iegūst no Dieva; kas tai prot noliekties, tas iegūst citu mēru savai dzīvei un darbam - mēru no augšienes. Tad arī vairs tā neizbīdām uz pjedestāla savu personīgo taisnību, kas tiecas mums nākt līdzi no mūsu vecās dzīves, bet tad zinām, ka nevaram dzīvot bez taisnības saviem brāļiem, savam tuvākajam. Un tad arī notiek, ka negaršo vairs līdzšinējie mūsu grēka augļi - egoisms, patība, tīksminašanās pašiem ar sevi. Mēs saskatām pēkšņi, cik tālu no Dieva un Kristus aizved šīs cilvēka egoistiskās dziņas, kuŗas kādreiz bijām dēvējuši par veselīgiem spēkiem, kas uztur mūsu dzīvi normālās sliedēs. Tad gribam iet un noliekties pie sava tuvākā - viņa vainām, nelaimes, arī pie viņa grēka, jo Kristū Jēzū esam kļuvuši par cita gara - dievišķās taisnības un mīlestības bērniem. Un šīs jaunās taisnības aspektā mēs saredzam arī sev jaunus uzdevumus tā sauktajā eksistences cīņā, sacensībā, no kuŗas burvju loka modernā sabiedrība vairs neredz sev izejas un kur visi ir mūžīgā kaŗa stāvoklī pret visiem. Dievišķā taisnība, kas mums atklājusies Kristus krustā, liek mums meklēt arī šinī plāksnē, tāpat kā visur citur visas mūsu dzīves amplitūdā, jaunus ceļus, kas vairāk atbilst Dieva gribai. Dzīvot taisnībai - nozīmē dzīvot tai visur un vienmēr un nesamierināties ar pustaisnībām, ar atkal un atkal jauniem kompromisiem savā dzīvē, kad nevaicājam pēc Dieva gribas un nepildām to līdz galam. Cilvēks, kuŗa grēki ir uznesti krusta stabā, kuŗu jaunai dzīvei taisnībā ir atmodinājis Kristus pats, nav iedomājams citādi, kā redzams savas gribas paklāvējs Dieva gribai, kā dzīva liecība par notikušo žēlastību, liecība, kas runā uz visiem, jo arī ''pilsēta, kas stāv kalnā, nevar būt apslēpta'' (Mat.5,14). Kristietim ir jāatšķiras, jāatdalās no pasaules pūļa cilvēka - jeb arī viņš nav nekāds kristietis. Viņš tačū ir dziedināts ne lētāk kā ar Kristus paša brūcēm un asinīm - pietiekams iemesls, lai mūsu dzīve par to gaviļaini stāstītu līdz visiem zemes galiem un vēl pat eņģeļiem debesīs!

III

Jēzus brūces mūs dziedinājušas! Bet dziedināt var tikai to, kas slims, nevesels; Jēzus saka: ''Veseliem ārsta nevajaga, bet slimiem'' (Lk. 5,31 b). Vai tad esam neveseli resp. esam tādi bijuši? Jā, jo grēka stāvoklis nav normālais stāvoklis, ''grēks ir ienācis starpā'', bet Dieva bērns nevar palikt zem grēka. Tāpēc nevaram samierināties ar grēku, arī tad, ja esam dziedināti, kas šinī tekstā nozīmē ne tikai to, ka grēkam esam miruši, bet vispirms vēl ko citu - ka mūsu grēki mums arī piedoti! Kā varam to zināt, kāda drošība ir tai dvēselei, kas mokās varbūt dienu un nakti, kā reiz Luters, grēka un vainas apziņā? Jēzus krusts, stabs, pie kuŗa'' viņš uznesa mūsu grēkus savā miesā'', ir garantija tam! Ja ar šo garantiju mums nepietiek, tad citas arī vairs nevar būt. Dieva vārds, kas ir patiess, to mums apliecina, apliecina mums visiem vienādi, kaut šī atziņa pie mums nonāk arī pa dažādiem ceļiem. ''Ja atzīstamies savos grēkos, tad viņš ir uzticīgs un taisns, ka viņš mums piedod grēkus un šķīsta mūs no visas netaisnības'' (1. Jāņa 1,9). Un ja arī mūsu grēki ir vairojušies kā smiltis jūrmalā, Dieva vārds mūs drošina, ka tur, ''kur vairojies grēks, tur pārpārim vairojusies žēlastība'' (Rom. 5,20 b). Ja nebūtu grēku piedošanas, vai Jēzum bija nozīme aizlūgt par tiem, kas nodeva viņu nāvei un sita krustā (skt. Lk. 23, 34)?

Sērens Kjērkegōrs, runādams par to, kā zināt, vai mums mūsu grēki piedoti, izsakās kādā vietā ļoti uzskatāmi. Cilvēks grēku piedošanu baudot tad, kad domādams par Dievu un atcerēdamies savu grēku, viņš savā pagātnē vairs nesaskatot

atgādinājumu par to, cik daudz viņš grēkojis, bet gan tam - cik daudz Dievs viņam piedevis!

Varbūt arī mūs šis mazais piemērs var drošināt paļauties uz dziedināšanu, kas mums dota Kristus brūcēs. No Kristus brūcēm nāk arī mūsu taisnība, un ja sākumā pieminējām Rom. 3,10: "Gluži kā ir rakstīts: Nav neviena taisna, it neviena", tad par tiem, kas tā dziedināti, varam teikt ar Jēzus paša vārdiem, ka nāks laiks, kad "taisnie spīdēs kā saule sava tēva valstībā" (Mat. 13,43a). - Bet līdz tam, kamēr dzīvojam, sēsim pēc taisnības, lai pļautum pēc mīlestības (sal. Hoz.10,12). Ja to apņemsimies šinī Kristus ciešanu laikā, tad ar Viņa brūcēm būsim pārpārim dziedināti un dziedināti ne tikai laicībai, bet arī mūžībai. Tāpēc: "Nododiet sevi pašus Dievam kā tādi, kas no mirušiem kļuvuši dzīvi, un savus locekļus par taisnības ierocīem Dievam" Rom.6,13). - Uz to lai Dievs mums visiem palīdz!

Leonardo atkal runā

MILANAS Santa Maria delle Grazie ziemeļu siena reliģiskās mākslas cienītājiem ir sagādājusi rūpes jau daudzus gadsimtus. Uz šīs sienas, proti, lielais vidus laiku gleznotājs, skulptors, architekts un inženieris Leonardo da Vinči (1452 - 1519) ir gleznojis savu slaveno gleznu "Sv. Vakarēdiens". Kad glezna bija pabeigta, likās ilgs mūžs tai nebūs. Vēl Leonardo da Vinči mūžā uz gleznas sāka parādīties mitruma traipi, tulznas un plaisas, un jo vairāk gadu pagāja, jo ļaunāk kļuva ar gleznu. Senie eksperti kratīja galvas: Milanas aukstos un mitros vējus apturēt mēs, diemžēl, nespējam. Bet nevar taču gleznai ļaut aiziet bojā un neko nedarīt! To atzina arī eksperti un pūlējās kā prazdami: viņi izgludināja tulznas, piepildīja plaisas un neskopojās ar plāksteriem, protams, cenzdamies tiem pieskaņot arī attiecīgo krāsu. Tā ar laiku slavenā Leonardo da Vinči glezna "Sv. vakarēdiens", kuŗu apbrīnot ļaudis brauca no visām pasaules malām, patiesībā tikai ar lielām ierunām vairs bija saucama par Leonardo da Vinči darbu - tā veidošanā (pareizāk - pārveidošanā) bija piedalījušies vismaz septiņi "mākslinieki".

Bet nopietnākais pārbaudījums gleznai vēl tikai stāvēja priekšā. Kad 1943. gada augustā kāda angļu bumba ķēra arī Milanas Santa Maria delle Grazie, tad likās, ka no gleznas vairs pāri nekas nebūs palicis. Iebrucis bija nevien jumts, bet arī ēdamistabas austrumu un rietumu sienas. Taču dienvid-un ziemeļu siena kā par brīnumu bija palikušas neskartas. Ziemeļsienu - un līdz ar to Leonardo da Vinči gleznu - no sabrukuma bija pasargājuši smilšu maisi.

Tiklīdz apstākļi to atļāva, ķērās pie ēdamistabas atjaunošanas un divu gadu laikā darbs bija paveikts. Pa tam arī kaŗš bija beidzies. Smilšu maisus varēja aizvākt. Bet tikai tad īsti atklājās, cik bēdīgā stāvoklī atradās glezna. Smilšu maisi gan bija pasargājuši sienu no sabrukšanas, bet, lietū stāvēdami, tie bija piemirkuši un izmērcējuši sienu vēl vairāk kā jebkad. Visu sienu pārklāja balta pelējuma kārta. Lūkot to noslaucīt, nozīmēja noslaucīt arī gleznu, jo piederoties vien jau miklā virsa lobījās nost. Likās, ka gleznas mūžs ir galā.

Te - un atkal kā par brīnumu - līdz Italijai atklīda ziņa: angļi esot izgudrojuši bezkrāsainu šellaku, vasku tā nesaturot un mitrumu nelaižot cauri. Zinādami, ka zaudēt nekā nevar, itaļu restaurātori mūrī injicēja lielus daudzumus jaunās angļu šellakas, un gada laikā siena bija kļuvusi pilnīgi sausa. Nu pirmo reiz visā gleznas pastāvēšanas laikā radās iespēja nolobīt visus tos plāksterus, kuŗos 450 gadu laikā to bija ietīstījuši tās daudzie restaurātori.

Pasākums, protams, bija riskants, un daudzi bija pret. Beidzot slavenajam restaurātoram Mauro Pelliccioli atļāva mēģināt. Darbs prasīja trīs gadus. Tagad tas ir pabeigts, un skatītājam pirmo reiz pēc daudziem gadu simteņiem atklājas Leonardo da Vinči paša darbs, protams, stipri bojāts, bet bez svešajiem ielāpiem un bandāžām. Un nu ir redzams, ka tur, kur līdz šim krāsa bija tik netīra, ka atgādināja dubļus, piem. Jūdas tērpam - tā patiesībā ir gaiši zila un Kristus tērps - simbolizējot Viņa upuri - sarkans kā uguns. Ainavā pamanīja ūdeni. Spīdīgajos alvas traukos atspoguļojas apustuļu drēbes. Glāzēs vīns met rožainas un tumši sarkanas dzirkstis. Maize uz galda liekas ar roku paņemama un debess - tik dzidra kā ārā.

Klusā un aizsmakušā, tomēr pats savā balsī Leonardo da Vinči tāla laikmeta cilvēkam stāsta seno stāstu: "Un kad vakars metas, Viņš apsēdās ar divpadsmit mācekļiem. Un tiem ēdot, Viņš sacīja: Patiesi, es jums saku, viens no jums mani nodos. Un tie ļoti noskuma un iesāka viens pēc otra Viņam sacīt: Taču ne es, Kungs? Bet Viņš atbildēja un sacīja: Kas ar mani mērc savu roku bļodā, tas mani nodos. Cilvēka Dēls gan aiziet, kā par Viņu rakstīts, bet vai tam cilvēkam, kas nodod Cilvēka Dēlu! Tam būtu labāk, ka šis cilvēks nemaz nebūtu dzimis" (Mt. 26, 20 - 24).

Osv. G.

MĀC. PĀVILS ĶIRSONS

DAŽAS PARALLĒLES

LATVIEŠU trimdinieku vidējā un vecākā paaudze, kas pirmā kaŗa laikā bija nokļuvusi Krievijā, vēl labi atminas bada gadus divdesmito gadu sākumā. Mūsu Vācijas nometnēs pavadītais laiks salīdzinot ar tiem nav nekas daudz vairāk kā izbraukums zaļumos. Pilsoņu kaŗš, terrors, bads un utis bija pārvērtušas bagātos Krievijas apgabalus postažā. Mirušais bija laimīgāks par dzīvo. Sarkanie padziļināja revolūciju, un baltie mocījās ar restaurācijas idejām. "Augstākās idejas, kas nepazina cilvēku žēlumu", bada nāvei bija atstājušas miljoniem nelaimīgo. Jaunais Maskavas patriarchs Tichons 1921. gada rudenī griezās pie pareizticīgās baznīcas ar gana rakstu. Tagad to pārlasot nevilšus nāk prātā Jeremijas raudu dziesma. "Ziedošā un bagātā zeme ir pārvērtusies tuksnesī. Mājas stāv tukšas, sādžas ir iedzīvotāju atstātas un kļuvušas par kapsētām neapbedītiem... Posts iet plašumā. Miljoniem cilvēku draud bads... Steidzieties šurpu ar mīlestības upuru pilnām rokām, ar iepriecināšanas pilnām sirdīm un dvēselēm. Celies, pareizticīgā tauta... glābt badā gurstošos, slimos un mirstošos... Viņu liktenis šodien - būs mūsu visu liktenis rītdien, ja palīdzība cilvēku fanātisma un nepacietības dēļ tiktu kavēta, ja ļauna roka gribētu no cietēja mutes atraut tam pasniegto maizes gabalu. Jums, pasaules tautas, mēs saucam: Palīdziet! Uz Tevi, Kungs, mēs paceļam savas rokas - piedod un apžēlojies par grēcīgo tautu! Tevī ir mūsu dzīvība, un tu esi mūsu cerība." 1921. gada 19. februārī patriarchs bija izdevis instrukciju, tuvāk nosakot baznīcas uzdevumus un pienākumus bada posta mazināšanai. No tās redzams, ka pareizticīgajā baznīcā upura griba ir bijusi tik liela, ka baznīca ir bijusi gatava atteikties no visa. Vienīgais izņēmums ir sakrālie priekšmeti, kas dievkalpojumam absolūti nepieciešami. Pēterpils metropolits Benjamiņš bijis gatavs pats ar savām rokām izņemt Kazaņas svēto Dievmāti no zelta un pasakainiem dārgakmeņiem rotātā rāmja un visas vērtības nodot līdzekļu vākšanas komitejai bada posta mazināšanai.

Gluži pretējās domās bija komisāru padome Maskavā. Tai neinteresēja, cik pareizticīgā baznīca varētu palīdzēt palīdzības akcijā. Tā redzēja, ka badu viegli izmantot cīņā pret baznīcu. Nedēļu pēc patriarcha instrukcijas izdošanas, komisāru padome publicēja lēmumu, kas baznīcai aizliedza sākt jebkādu palīdzības akciju. Ar šo pašu dekrētu vietējām padomēm tika uzdots rekvizēt baznīcas vērtības. Tad nu arī miliči un sarkanarmieši staigāja ar maisiem pa baznīcām un klosteriem un "revolucionārā proletariāta vārdā" pildīja savas kabatas. Protams, ka tādos apstākļos apvainojumi pret garīdzniecību par baznīcas mantas slēpšanu, par valdības palīdzības akcijas sabotēšanu, par kontrrevolūciju bira kā no pārpilnības raga. Tā kā Pēterpils Benjamiņš bija viens no aktīvākajiem, tad "svētās proletariāta dusmas" ķēra viņu vai pašu pirmo. Un tā kā viņš bija populārs strādnieku masā, no čekas prāvas cerēja iegūt labu pretreliģiskās propagandas materiālu. Notika pavisam citādi. Pēterpils čekas priekšnieks b. Lācis savā amatā bija vēl tikai iesācējs, un metropolits bija stingrs vīrs, kas bija nolēmis labāk mirt nekā "atzīties". Viņu aizstāvēja advokāts Gurovics, žīds pēc tautības, briljants jurists un liels cilvēks, kas cara tiesās sekmīgi bija aizstāvējis vecos revolucionārus. Viņš tad arī bezbailīgi pārvaldīja prāvu, un savu aizstāvības runu iesāka, pateikdamies pareizticīgajai garīdzniecībai par tās pozitīvo iestāšanos par žīdiem 1907. gadā, sakarā ar t.s. Beilisa prāvu (rituāla slepkavība). Ir vērts, ja mēs še citējam Gurovica runas nobeigumu: "Ja metropolits viņa ticības un neierobežotās padevības dēļ pret ticīgo masām tiks notiesāts, tad reiz viņš padomju valdībai kļūs daudz bīstamāks nekā viņš ir tagad. Ļaujiet man jums atgādināt neapgāžamu vēstures likumu - ticība stiprinās, aug un paceļas augstumos uz martiru asinīm." Protams, tas neko nelīdzēja. Benjamiņu kopā ar trim citiem garīdzniekiem nošāva tā paša 1922. gada 12. augusta naktī. Savu vēlēšanos iet pretim bada cietējai tautai ar "mīlestības upuru pārpilnām rokām" līdzīgi Benjamiņam ar nāvi samaksāja daudzi. Padomju vara nekādā gadījumā nevarēja pieļaut, ka baznīca iesaistītos mīlestības darbā. Nē, labāk lai miljoni mirst bada nāvē, bet lai neviens nesaka, ka baznīca viņam palīdzējusi.

Kad pēc otrā pasaules kaŗa daudzas zemes bija izpostītas, atradās saimnieciskā sabrukumā un kaŗa pusbrālis bads bija parasts viesis, tad ticīgie dažādās pasaules malās saslēdzās ap savām baznīcām lielā karitatīvā darbā. Tapa dalīta pārtika un apģērbi pa labi un pa kreisi, neprasot nedz pēc dāvanas saņēmēja politiskās, nedz ticības pārliecības. Pietika ar to, ka cilvēks atradās nelaimē. Kristīgās baznīcas strādāja palīdzības darbu gan šaipus, gan viņpus dzelzs aizkara. Lai arī cik nepatīkama bija šāda akcija komūnistiem, tomēr dažādu aprēķinu dēļ tā bija jāpieļauj. Komūnisti nebūtu komūnisti, ja no ļaužu posta tie nemēģinātu izsist sev kapitālu. Tā piem., Polijā, kur ļoti aktīva bija amerikāņu finansētā Katoļu Akcija, daudzi priesteŗi un laji savu dedzīgo palīdzības darbu apzīmogoja ar savām dzīvībām. Vietējie komūnistu aktīvisti mēģināja pārņemt palīdzības darbu savā ziņā un līdzekļus, kuŗus bija vākusi katoļu baznīca, izdalīt partijas vārdā. Kur tas neizdevās, tur pret garīdzniekiem mēģināja fabricēt apvainojumus par piesavināšanos, līdzekļu nelietīgu izšķiešanu, pagrīdes atbalstīšanu un spiegošanu. Šīs lietas atbalsojās vēl 1953. gadā, bīskapa Kacmareka prāvā. Tā pati aina atkārtojās vai katrā komūnistu zemē. Nekas nebija nepatīkamāks kā baznīcas mīlestības darbs. Šai ziņā vistālāk, šķiet, aizgājis Ķīnas Kuenlajs, kas 1951. gadā atklāti pateica: "Mums nav nekas daudz pretim, ja kristīgie lūdz un spredikо savu baznīcu četrās sienās, bet mēs nekad necietīsim, ja tie iedomātos dalīt savu palīdzību Dzeltenās upes plūdos cietušajiem, uzturēt izlikto bērnu patversmes, nespējnieku mājas un slimnīcas."

Šīs dažādo laiku un vietu komūnistu izrīcības parallēles pēc daudz komentāriem neprasa. Konstatēsim, ka kristiānisma ienaidnieki labi un arī pilnīgi izprot kristiānisma būtību, ka tas viņiem ir bīstams katrā vietā un laikā, kur baznīca reālizē Kristus pavēles. Jautājums ir, vai mēs paši, kas saucamies par kristiešiem, šīs patiesības pilnībā apsveram?

2. Bads Krievijā deva iespēju uz skatuves uznākt un spēlēt ievērojamu, bet jaunākajā pareizticības vēsturē bēdīgu lomu t.s. Dzīvai Baznīcai. Tā radās ar pilnīgu komisāru padomes sankciju, lai palīdzētu graut pareiztīcīgo baznīcu no iekšpuses, "tautas vārdā" ierobežojot valdībai nepatīkamo episkopālo varu un tā padarot baznīcu par valsts varas ieroci tās bezdievīgo mērķu sekmēšanai. Kā atceramies, patriarcha Tichona gana vēstulē bija punkts, kas noliedza no baznīcām izdot sakrālos priekšmetus.

Šī niecīgā rezervācija tad nu tika padarīta par kontrrevolūcijas izpausmi. Dzīvā baznīca uzstājas par badā mirstošās tautas aizstāvi un tūlīt izdeva savu manifestu, kas nobeidzās vārdiem: "Mēs pareizticīgās baznīcas kalpi nosodam hierarchijas un priesteŗu izturēšanos un apsūdzam tos par organizētu palīdzības darba un dažādu strādniecības labā izdotu valdības rīkojumu sabotēšanu. Baznīcai jābūt vietai, kur mājo tuvākmīlestība un taisnība un nevis jākļūst par politisku organizāciju vai kontrrevolucionāru partiju."

Ja starp divpadsmit apustuļiem gadījās Jūda, tad nav brīnums, ka arī starp desmit tūkstošiem garīdznieku jau revolūcijas pirmajās dienās uzpeldēja cilvēki, kuŗus tagad mēdz apzīmēt ar vārdu - "progresīvie priesteŗi." Vai visi tie apzīmējami ar Jūdas vārdu, kā krievu ēmigranti to grib darīt, ir vēl liels jautājums. Kad pagājuši jau trīsdesmit gadi, dažas lietas vēstures gaismā izskatās savādāķas. Nav šaubu, ka zināms nemiers viļņoja ne tikai krievu tautā vispār, bet arī garīdzniecībā. Revolūcija sākās ar lielām cerībām. Dažādajiem nemiera gariem "Dzīvā Baznīca" arī šķita piemērota vieta, kur reālizēt savu protesta garu. Nav šaubu, ka lielais vairums šo progresīvo priesteŗu bija sīki karjeristi, ar baznīcas sodiem sodītie, ar visādiem mazvērtības kompleksiem slimojošie, kas šai pasākumā saskatīja iespēju apmierināt personīgās ambicijas. Protams, tas ir materiāls, ko komūnisti labprāt izlieto vēl šodien. Tomēr uzmanīgam vērotājam laikam jāsaka, ka krievu garīdznieku masās bija vīri, kas politisko stāvokli jau tad saprata labāk nekā mēs gribam domāt - proti, tiem nebija ne mazāko ilūziju par to, ko komūnisms nozīmē baznīcai, bet tie neauklēja arī nekādus tukšus sapņus par komūnisma drīzu sabrukumu. No diviem ļaunumiem tie izvēlējās mazāko un mēģināja kaut kā ar jaunajiem varas nesējiem sadzīvot, lai kaut kā drusku glābtu baznīcu. Šos pēdējos gan nolikvidēja pavisam ātri.

Latvju invalida Konstantina Černoka glezna Sv. vakarēdiens. Mīnaş eksplozijā zaudējis labo roku, Č. ASV ieceļojis 1952.g. un, Hempstedas Epifanijas dr. atbalstīts, izglītojies Ņujorkas Invalidu Institūtā.

Ka "Dzīvā Baznīca" strādāja roku rokā ar čeku, tas nevienam nebija noslēpums. Bikts noslēpums vairs netika cienīts. Ja kādā vietā tika apcietināts priesteris,kas klausīja Tichonam, tad "Dzīvā Baznīca" pasteidzās atsūtīt savu cilvēku. Ja sādžu zemnieki nelaida jauno priesteri baznīcā, tad milicija atnācēļam plaši atvēra baznīcas durvis. Tā kā bija izplatījies uzskats, ka "Dzīvā Baznīca" ir antikrista iestādījums un tās sakramenti var cilvēkam nest mūžīgu pazušanu, tad bieži vien atsūtītais priesteris turēja dievkalpojumus tukšā baznīcā. Tam sekoja aresti un deportācijas.

Dadzis acī komūnistiem bija patriarchs Tichons. Neko daudz nekavēdamies, tas izsludināja anatemu resp. baznīcas lāstus par Krievijas valdību. 1923. gada maijā tika sasaukts Krievijas pareizticīgās baznīcas koncils. Koncila sasaucēji bija "Dzīvās Baznīcas" vīri un tā kā tai laikā bez attiecīgām atļaujām neviens savu dzīves vietu nedrīkstēja atstāt, tad uz koncilu ieradās tie, kas dabūja čekas atļaujas. Šis koncils tad arī nolēma atcelt pār valdību pasludinātos Tichona lāstus, atcelt pašu Tichonu no patriarcha amata, atņemt viņam garīdznieka un mūka kārtu un likvidēt patriarchātu.

"Dzīvajai Baznīcai" likās, ka tā ieguvusi uzvaru. Nelaime tikai tā, ka ne šis koncils likumīgi sasaukts, nedz arī bija tiesīgs Tichonu tiesāt. Protams, to, kas komūnistiem bija vajadzīgs, tie pa daļai arī bija panākuši. Sākās neaprakstāmas jukas pašā baznīcā. Pēc Tichona nāves viņa vietā nāca Pēteris no Chrukicas, kas pa hierarchijas kāpnēm uz augšu bija kāpis ne pateicoties savām baznīcpolītiķa dāvanām, bet stingras ticības un rigorozas askēzes dēļ. Pēteris nebija pierunājams ielaisties jebkādos darījumos ar komūnistiem. Neskatoties uz jukām un nedrošību baznīcas dzīvē, Pēterim tomēr klausīja vairāk garīdznieku nekā bija to, kas pieslējas "Dzīvajai Baznīcai."

1925. gads bija reize, kad bija izdevīgi "Dzīvo Baznīcu" izvilkt atkal dienas gaismā. Tā apsūdzēja Pēteri sakaros ar ārzemēm. Lai reiz par visām reizēm darītu galu katrai opozīcijai no baznīcas puses, tika mēģināts iedzīvināt kādu plānu, ko tagad redzam atkal uzpeldam pēc gandrīz trīsdesmit gadiem, proti:

APSVEIKUMS MĀJAS DRAUGAM 5 GADU JUBILEJĀ

PIECU GADU LAIKĀ MĀJAS DRAUGS IR BIJIS MĪĻŠ VIESIS DAŽĀ LATVIEŠU ĢIMENĒ. PAR NOŽĒLOŠANU GAN JĀSAKA, KA APMEKLĒTO NAMU SKAITS NAV PĀRĀK LIELS. KATRS NOPIETNS KRISTIETIS VĒLAS, LAI MĀJAS DRAUGA LASĪTĀJU SKAITS AUGTU UN LAI GAISMA, KURU VIŅŠ NES MŪSU MĀJĀS, SPĪDĒTU ARVIEN SPOŽĀKI. MĀJAS DRAUGS IR NOPIETNI CENTIES IZPILDĪT DIEVA DOTO UZDEVUMU. LAI DIEVS SVĒTĪ VIŅA GAITU ARĪ TURPMĀK, PALĪDZ PĀRVARĒT VISUS ŠĶĒRŠĻUS UN KALPOT LATVIEŠU TAUTAI AR DIEVA DOTĀM GARĪGĀM DĀVANĀM.

PRĀVESTS E. BERGS.

FARELĒ, 29. DECEMBRĪ 1954.

"MĀJAS DRAUGA" REDAKCIJAI

IESĀKOT JAUNO GADU, GRIBAM MĒS, FARELES VECO ĻAUŽU DRAUDZE, SIRSNĪGI PATEIKTIES, KA ATRADĀT PAR IESPĒJAMU MUMS ATKAL UN ATKAL PIESŪTĪT "MĀJAS DRAUGU", KO MĒS TIEŠĀM SAŅEMAM KĀ ĪSTU DRAUGU. LIELS PALDIES VĒLREIZ ARĪ PAR LIELO ŽURNĀLA SŪTĪJUMU, KAS MŪS ĻOTI IEPRIECINĀJA. LAI DEBESU TĒVS NĀKOŠĀ GADĀ SVĒTĪ JŪSU DARBU VIŅA VĪNA KALNĀ UN ATMAKSĀ JUMS TO MĪLESTĪBU, KO JŪS MUMS ESIET PARĀDĪJUŠI.

JŪSU
/A. GRINBERGS/
FARELES VECO ĻAUŽU MĪTNES
LATVIEŠU EV-LUT. DRAUDZES MĀCĪTĀJS

---

1. Pilnīga padomju, kā Dieva gribētas, varas atzīšana.

2. Amata atņemšana visiem bīskapiem, kas nav pieņemami valsts varai un jaunu bīskapu iecelšana tikai ar iekšlietu komisariāta piekrišanu.

3. Emigrantu bīskapu nosodīšana par viņu pretpadomju propagandu.

4. Lojalitātes zvēresta nodošana padomju valdībai.

Pēc Pēteŗa patriarcha amatā nāca Sergijs. Tas jau bija "savs cilvēks."

Pēc otrā pasaules kaŗa, kad Polijā nodibinājās komūnistiskais režīms, tas pilnīgi pareizi kalkulēja, ka cietākais rieksts būs katoliskā baznīca. Bija skaidrs, ka frontāls uzbrukums baznīcai lielas sekmes nedos un dažādu politisku apstākļu dēļ no tā būtu jāizvairas. Vienu laiku likās, ka baznīca ar valsti kaut kā tomēr varēs sadzīvot. Valsts slēdza ar baznīcu dažādus līgumus, atzīstot zināmas baznīcas tiesības (skolas, īpašumi, garīgā prese u.t. t.). Šis pārejas laiks poļu komūnistiem ir bijis vajadzīgs, lai saorganizētu sev labvēlīgus spēkus. Atkal par vispakalpīgākajiem gariem izrādījās "progresīvie", jeb kā komūnisti tos dēvē - "patriotiskie priesteŗi." Tie ir organizējušies dažādās grupās un apvienībās, un ar to palīdzību arī Polijas katoliskā baznīca ir nonākusi gandrīz pilnīgā atkarībā no valsts, t.i., tā ir iemanevrēta tā, lai tā kļūtu par komūnistisku valsts baznīcu. Ja kādam gribētos izsekot lietu attīstībai Polijā, tas pārsteigts konstatētu, ka parallēles ar notikumiem Krievijā aiziet pat tik tālu, ka bīskapa Kacmareka "atzīšanās" tiesā 1953. gada septembrī ne tikai pēc gara, bet vietām pēc burta saskan ar patriarcha Tichona "atzīšanos" 1923. gadā. Vecie labie paraugi nenoveco.

Arī poļu progresīvo priesteŗu galvenais uzdevums ir uzbrukumi un apvainojumi saviem bīskapiem un kliegšana pēc baznīcas tīrīšanas un reformēšanas. šie renegātu priesteŗi 1953. gada 18. jūnijā deklarē: "Polijas katoļi protestē pret Vatikānu, kas ar savu autoritāti sedz amerikāņu kaŗa plānus. Ir vajadzīgs poļu bīskapus pārliecināt un piespiest atzīt pašreizējās politiski sociālās reālitātes. Der iztīrīt atmosfairu, kas draud saindēt katolicismu... Pastāv rivalitāte garīdzniecības starpā, kur sociāli progresīvajam vairākumam pretim stāv saujiņa augstāko garīdznieku un funkcionāru..." Uzsaukums nobeidzas ar Oderas-Neises robežu sargāšanu. Ar šo pašu "progresīvo" gādību 1953. gada 9. februārī poļu valdība izdeva likumu, kas baznīcai atņem katru rīcības brīvību un padara to par ieroci varas nesēju rokās. Šī likuma daži paragrāfi vairāk kā interesanti. §2. Visām pārmaiņām baznīcas amatos vai to kompetencēs jāizprasa piekritīgām valsts iestādēm atļauja. §3. Katra baznīcas amata pārņemšana var notikt tikai ar piekritīgo valsts iestāžu atļauju. Arī atcelšanas un pārvietošanas. §5. Visām personām, kas ieņem baznīcas amatus, jānodod zvērests Polijas republikai.

Neskatoties uz "progresīvo priesteŗu" trakošanu, Polijas katoliskā baznīca ir parādījusi un lieliski demonstrējusi gan tīri baznīcisku, gan patriotisku nostāju. Polijas katoļu cīņas pret komūnismu ir viena no skaistākām lapām katolicisma vēsturē. Garīdzniecība un ticīgā tauta vēl šodien ir viena vienība. Ar to arī izskaidrojams fakts, ka poļu katoļi pēdējo deviņu gadu laikā ir pazaudējuši tikai vienu ceturto daļu no saviem garīdzniekiem. Neskatoties uz to, arī Polijas baznīcas spēks pamazām sāk irt. Par visasāko nazi ir izrādījies 9. februāŗa likuma piektais pants par zvēresta nodošanu Polijas republikai. Uz šo zvērestu valdībai nevēlamos priesteŗus nemaz neuzaicina. Tā no baznīcas darba tiek izslēgti simtiem uzticīgu kalpu.

Atkal viens piemērs, ka to, ko nevar panākt komūnistu partija ar varu, to panāk uzticama saujiņa "progresīvo" priesteŗu, nelietīgi velti valkādami sava Kunga un savas tēvu zemes vārdu.

Ja tagad uzmanīgi vēro komūnistu cīņu pret baznīcu, tad nevar atkratīties no sajūtas, ka te nav darīšana ar svaidīgu iedomu vadītiem fanātiķiem. Baznīcai ir jāsastopas ar scholāriem, kas pilni velnišķas gudrības ir pamatīgi izpētījuši kā baznīcas stiprās tā arī vājās puses. Nav arī daudz uzbrukumu dogmatiem vai mācībai. Uzbrukumi ir centrēti uz baznīcas praktiskajiem laukiem. To rāda laika ziņā šķirti, bet būtībā parallēli notikumi.

MĀC. ALFRĒDS GOBA

Jaunais bauslis

(Svētdienas skolai)

Jāņa ev. 13, 21 - 38

Ievads jeb norādījums uz mērķi. Kaŗa troksnis tuvojas. Koferi sagatavoti. Kuģis ostā. (Briesmas no lidmašīnām un zemūdenēm). Kas notiks ar tiem, kas paliek dzimtenē? Vēl kopīgs azaids. Nospiedošs garastāvoklis. Vai redzēsies vēl kādreiz? - Varbūt. Gribētos vēl kādu vārdu sacīt šķiroties. - Kāds cits atvadīšanās mielasts, kur trūkst pat šī vārda "varbūt". Vēl kāds vārdssakāms.

Mērķis: Jēzus māca jauno bausli.

Tēlojums un padziļinājums. 1. Jēzus dara zināmu mācekļiem savu likstu (21. - 26.p.).

a) Ļauna vēsts. Kā Jēzus to paziņo? Kāpēc Viņš sāk ar vārdiem "patiesi, patiesi"? Kāpēc tā varētu likties neticami? Par ko Jēzus ir garā satriekts? (Par sevi, Jūdu, saviem mācekļiem, slimiem, pārējiem - avis bez gana).

b) Kā to uzņem mācekļi? Norādīt uz Leonardo da Vinči gleznu "Svētais vakarēdiens", kur šis acumirklis āttēlots. (Kuŗš māceklis skumjās noliecis galvu pie Jēzus krūtīm? Kuŗš māceklis gatavs ķerties pie zobena? Kuŗš neticībā pirkstu pacēlis uz augšu, kā jautādams: Vai tas var būt?)

c) Kāpēc Jēzus atklāti nepasaka, kuŗš vainīgs? Kā Pēters to grib uzzināt? Kāpēc pats nejautā?

2. Jēzus steidzina šos notikumus (27. - 32.p.).

a) Jēzus nenovērš notikumu gaitu. Kāpēc? (Dieva Tēva lēmums). Kādā gaitā tie tuvojas? Kas sacīts par Jūdu? Ko nozīmē vārdi: "Sātans iegāja viņā"?

b) Kāpēc Jēzus Jūdu steidzina? Vailabāk nevilkt gaŗumā? (Operācija) Kas šķiet pārņemam mācekļus, to dzirdot? Uz ko norāda īsais izteiciens - "Un bija nakts"? (Laicīgi un garīgi).

c) Jēzus izjūta pēc tam, kad Jūda aizgājis. Kāda tā ir? Kāpēc Jēzus jūtas paaugstināts? Ko Jēzus sagaida no Debestēva?

3. Jēzus dod jaunu bausli (33. - 35.p.).

a) Jēzus vēlreiz norāda uz šķiršanās brīža tuvumu. Ko darīšot Viņa mācekļi? Bet kas ar viņiem notikšot?

b) Jaunais bauslis. Kāds tas ir? Ko zinās ļaudis sacīt par šī baušļa pildītājiem?

c) Kam, tātad, tas domāts (bez mācekļiem)?

4. Mācekļu gatavība Jēzum sekot (36. - 38.p.).

a) Mācekļu uzņēmība. Kas Pēterim padomā, kad viņš jautā: "Kungs, kurp Tu ej"? Ko Pēteris sola atdot par Jēzu? Vai tikai Pēteris to vēlas? Kāpēc Pēteris pirmais to jautā un solās?

b) Jēzus atturība šai jautājumā. Kāpēc Pēteris nevar tūlīt sekot? Ko viņš vēlāk darīšot?

Kopsavilkums un pielāgošana dzīvei. Brīnišķīgi ir Dieva ceļi. Viņš liek savam Dēlam ciest, lai mūs glābtu. Jēzus pacietīgi nes Dieva, sava Tēva, uzlikto spriedumu. Pat vēl vairāk - Viņš steidzina šos notikumus, kas Viņam nesīs ciešanas, bet mums pestīšanu. Šķiroties Viņš dod jaunu bausli, kas arī mums visiem ir jātur. Lai dzīvojam arī mēs mīlestībā pret mūsu Pestītāju, mīlestībā pret vecākiem un skolotājiem un arī mīlestībā pret baznīcu un visiem līdzcilvēkiem, bet par visām lietām - pret mīlestības pašu pirmavotu, Dievu!

Izteiciens: Nevienam nav lielākas mīlestības, ka ja kāds savu dzīvību nodod par saviem brāļiem (Jāņa ev. 15, 13).

Cīņā ar bezdievību

KAS ceļojis, zina: katrai vietai ir savs skaistums. Savs skaistums diženajiem kalniem, savs - auglīgam līdzenumam, savs - lauku ciematam, savs - pilsētai. Bet katrā vietā, diemžēl, nav iespējams apstāties. Tā ir palikusi neatzīmēta arī daža jubileja, ne tāpēc, ka tā būtu bijusi nenozīmīga, ne tāpēc, ka nebūtu gribējies kopā ar gaviļnieku par padarīto priecāties un Dievam pateikties, bet gluži vienkārši tāpēc, ka pie katras jubilejas nav iespējams apstāties, it sevišķi, ja ceļojam ne sava prieka pēc, bet nesot Kunga priecas vēsti.

Bij. Jelgavas Sv. Annas draudzes virsmācītāja, vēlākā Jelgavas iec. prāvesta, Latvijas Ev. Lut. Baznīcas Virsvaldes locekļa un Archibīskapa vietnieka Jēkaba Ķullīša 65. dzimšanas dienai (š.g. 23. martā) tomēr nevaram paiet garām, ne tikvien tāpēc, ka jubilārs pieder mūsu redzamākiem gara druvas kopējiem, bet arī tāpēc, ka no visiem mūsu baznīcas darbiniekiem viņš, kā šķiet, vistiešāk un visasāk reaģējis uz savu laikmetu.

Kad kalnciemieti Jēkabu Ķullīti ievēl par lielās Jelgavas Sv. Annas lauku draudzes mācītāju, viņa apskaužamās dāvanas saprasties ar lieliem un maziem, augsti izglītotiem un vienkāršiem lauku ļaudīm viņam paver lieliskas iespējas strādāt mierīgu un svētīgu draudzes darbu. Bargais kaŗa un revolūcijas negaiss ir laimīgi pārlaists. Tumšie padebeši izklīduši, svētīga, ražena darba diena ataususi. Arājs dzen jaunas vagas usnēm un kārkliem aizaugušā tīrumā. Namdara veseris klaudz laukos un pilsētās, un kamēr no dzīvo rindām varmācīgi izrauto brāļu steigā raktie kapi sāk pamazām pāraugt ar zāli, sāk aizmirsties arī pārdzīvotās šausmas.

Bet jaunais mācītājs nevar aizmirst, viņam prātā komūnistu noslepkavotā Raunas mācītāja Ādama Jendes seja (sk. Mājas Draugs, 7./51.). Savas svētrunas Annas baznīcas kancelē viņš saka tērpies mīļā seniora talārā... Un nav tik viegli aizmirst arī to dienu, kad savu otro senioru, Jelgavas Nikolaja draudzes māc. J. Reinhardu komūnistu varas laikā pavadījis uz cietumu. Notikumi vēl ir gluži svaigi. Viss tas noticis vēl tikai pirms gada, diviem. Un lai cik dziļi draudzes darbā ieracies, jaunais draudzes gans redz ļoti labi: mākoņi izklīduši nav, tie tikai atvilkušies pamalē. Bet vai Kristus nav aicinājis izprast laika zīmes? Vai Viņš nav aicinājis spriest par savu laikmetu? Jēkabs Ķullītis spriež. Viņš asi uzstājas pret bezdievību vispār un it sevišķi to, caur kuŗu tik daudz cietusi tauta un baznīca - komūnismu. No tā viņš biedina un pret to cīnās gan baznīcā, gan skolā, gan pilsētas valdē, gan Saeimā.

Kad 1940. un 1944. gadā tumšie nelaimes padebeši pār mūsu dzimteni savelkas no jauna, sava laikmeta zīmju tulkam, protams, palikšana nav. Iemiļotajam dr. Kopeja un jaunatnes audzinātāja darbam atrauts, arī viņš ir bēglis vienā no daudzajām bēgļu nometnēm Vācijā, Augsburgā, līdz 1951. gadā nonāk Amerikas Savienotajās Valstīs, kur blakus saviem tiešajiem Archibīskapa vietnieka pienākumiem ASV austrumu daļā, kas nereti prasa mērot tālus un nogurdinošus ceļus (sākot ar 1952. gadu prāvests J. Ķullītis katru gadu nobraucis apm. 10.000 jūdžu!), viņš atsāk cīņu ar bezdievību vēl asāk un plašāk. Viņš runā savējiem dzimtenē un mūsu draugiem šajā krastā. Aktīvi darbodamies līdz Amerikas Balsī (it sev. 1952. gadā, kad dažu mēnesi runā pat 3 reizes) viņš stiprina tautiešus dzimtenē ticībā Visuvarenajam Dievam un taisnības uzvarai un 1953. gada 5. decembrī liecinādams t.s. Kerstena komitejā, vēsta ASV kongresa locekļiem par komūnistu briesmu darbiem, reliģijas vajāšanu, mācītāju un baznīcas darbinieku iznīcināšanu Latvijā. Kad tuvojas Evanstonas konference, Baltijas protestantisko un pareizticīgo baznīcu pārstāvji sanāk uz apspriedi. Apspriedei prāv. Ķullītis iesniedz memoranda projektu. Sanāksme to papildina un caur Igaunijas delegātu iesniedz Evanstonas konferences attiecīgajai komisijai. Memoranda tezes lasāmas pag. gada Mājas Drauga oktobŗa burtnīcā. Šā gada februāŗa burtnīcā ziņots arī par prāvesta J. Ķullīša līdzdalību Vecās derības emendācijas komitejā.

Pašreiz jubilārs darbojas Apspiesto Nāciju Asamblejas latviešu delegācijā, kā apakškomisijas loceklis piedalīdamies materiālu vākšanā par reliģijas apspiešanu un baznīcas vajāšanu Baltijas un satelitu valstīs. Savāktie materiāli tiks iesniegti pilnsapulcei un pēc tam, kad tā tos būs pieņēmusi, tie tiks iesniegti Apvienotajām Nācijām.

Smagi, tumši padebeši ir atkal savilkušies pār mūsu mīļo dzimteni un vairāk vai mazāk arī pār visu pasauli. Kam acis redzēt, tas lai redz! Bet mākoņi nāk un iet. Dieva saule paliek. Tā lai atspīd pār jubilāru un pār mums visiem.

Discipulus

M Ū S U D I E N Ā S

VĀCIJA

VĀCIJAS BAZNĪCA

Vācijas Evaņģeliskā baznīca (EKID) aptver 13 luterāņu, 12 apvienoto un 2 reformēto baznīcas. Tās prezidents ir Berlīnes-Brandenburgas evaņģeliskās baznīcas bīskaps Otto Dibeliuss. 13 luterāņu baznīcas ar 17,7 miljoniem locekļu konsolidējušās Vācijas Apvienotajā baznīcā. Tās galva ir Bavārijas bīskaps Hansis Meisers. Starp atsevišķajām luterāņu baznīcām lielākās ir Saksijas baznīca padomju zonā ar 4,4 miljoniem locekļu un Hanoveras baznīca Rietumvācijā ar 3.800.000 locekļu. Tās galva ir Luterāņu pasaules federācijas prezidents bīskaps Hansis Lilje. Puse apvienoto baznīcu (pavisam 12), ieskaitot luterāņu un reformēto draudzes, ir apvienotas Evaņģeliskajā ūnijas baznīcā, kas kādreiz bija pazīstama kā Vecā prūšu ūnijas baznīca. Evaņģeliskajai ūnijas baznīcai, kuŗā ietilpst 90% luterāņu un 10% reformēto, ir vairāk par 14 milj. locekļu. Te apvienotas Berlīnes-Brandenburgas, Saksijas, Pomerānijas, Silēzijas, Reinzemes un Vestfālijas baznīcas.

Par Pomerānijas (austrumzonā) evaņģeliskās baznīcas bīskapu nesen tika ievēlēts Dr. Fridrichs Vilhelms Krumachers, tādā pašā amatā Hamburgas baznīcā - pazīstamais Mārtiņa Lutera pētnieks Dr. Teodors Knolle. Līdzšinējais Berlīnes-Brandenburgas baznīcas dioikezes ģenerālsuperintendents Krumachers, stājoties amatā teica: "Vācijas Evaņģeliskajā un evaņģeliskajā Ūnijas baznīcā mums jāmācās vairāk domāt par kopējo nekā par atsevišķo (zemes) baznīcu."

Vācijas Evaņģeliskajā kopbaznīcā pašreiz skaitās 41.162.000 dr. locekļu un 15,363 mācītāju.

LAIKS CITAM

Šā gada janvārī bīskaps Hansis Meisers paziņoja, ka ar 1. maiju savu līdzšinējo posteni atstāj. "Mans amats," teica 73 gadus vecais vīrs, "man sagādājis dažu grūtu stundu. Bet atkal un atkal es esmu pieredzējis, ka Dieva mīlestība mūs var vairāk iepriecēt kā nedienas skumdināt... Luterāņu bīskapa amats prasa visus cilvēka spēkus. Ir laiks, ka manā vietā nāk cits."

Bīskapa amats Meiseram tiešām nebija viegls. Viņš kļuva bīskaps tai pašā gadā, kad Hitlers kļuva valsts kanclers un kā viens no pirmajiem Vācijā uzstājās pret necionālsociālistu tieksmēm paklaut sev arī baznīcu.

Meiseram vietnieku izraudzīs sinode, kas sanāk š. g. 20. martā Baireutā.

DĒLI TĒVU PĒDĀS

Interesanti atzīmēt, ka Vācijā dēli labprāt staigā tēvu pēdās. Rietumvācijas augstskolās pašreiz studē 1960 jauniešu, kuŗu tēvi ir mā-

sītāji. No tiem 647 (tātad gandrīz trešā daļa) studē teoloģiju.1953./54. māc. gadā Rietumvācijā teoloģiju studēja 2.769 (par 10% mazāk kā iepriekšējā māc. gadā), pie kam 80% - universitāšu teoloģijas fakultātēs, 20% baznīcu semināros. Tibingenas universitāti,kas teoloģijas studentu skaita ziņā ilgu laiku bija pirmajā vietā, pāraugusi Heidelberga, jo pag. māc. gadā Heidelbergas univ. teol. fakultātē immatrikulējušies 747,Tibingenas - ''tikai'' 470. Trešajā vietā paliek Getingena ar 415.

TEOLOGU KONFERENCE

Gatavojoties uz trešo Luterāņu pas. federācijas sanāksmi 1957. gadā Savienotajās Valstīs, Luterāņu pas. federācija šogad Vācijā un citās Eiropas zemēs organizē teologu konferenci.Konferences virstēmats: Vēsts par Kristu un luteriskās baznīcas apliecība.

Luterāņu pas. federācijas prezidents bīskaps H. Lilje saziņā ar federācijas vācu nacionālo komiteju par federācijas teoloģijas komisijas locekli izraudzījis pazīstamo Heidelbergas sistēmātiskās teoloģijas profesoru Dr. Pēteri Brunneru. P. Brunners nomaina savu tautieti prof. Verneru Elertu.

KRISTIETIS UN LIDOJOŠIE ŠĶĪVJI

Tiktāl gluži parastas lietas. Bet ir arī neparastas. Norvēģi ilgi debatēja par elli. Vācieši, gan, liekas, daudz šaurākās aprindās, lūko risināt citu jautājumu.Ko darīt kristietim,ja mūsu zemi apciemotu dzīvas būtnes no citām planetām? Jādomā, sakarā ar dažu Amerikas autoru apgalvojumu,ka lidojošie šķīvji nav izdoma, bet tiešām eksistē, Oldenburgas lut. bīskaps Dr. Gerhards Jakobijs savas baznīcas laikrakstā ''Unsere Kirche'' pag. gadā pacēlis jautājumu par lidojošo šķīvju ''teoloģiskajām implikacijām.'' ''Ja arī mēs nezinām, kā šīs būtnes izskatās, cik tās lielas un cik lielā mērā tās no mums atšķiras savā ārienē,'' raksta bīskaps, ''stāvot savā ticībā mēs varam teikt, ka Kristus ir arī viņu Kungs, vienalga,vai tās to apzinās vai nē... Kristus, kas krustā sists uz mūsu planetas, ir ūniversa Kungs...Kungs visām būtnēm, kas, Dieva radītas, mīt vienalga uz kuŗas no biljoniem planešu.'' Ja nu šādas būtnes mūsu zemi tiešām apmeklētu, kristiešiem būtu jāatrisina grūta problēma, kā tās kristianizēt, bet tad gan un pastiprinātā kārtā vispirms jākristianizē mūsu pašu planeta. No otras puses, bīskaps domā, lidojošie šķīvji varētu būt arī Dieva brīdinājums nesākt jaunu atomkaŗu. Uz to norādītu tas, ka lidojošie šķīvji visbiežāk manīti atom- un ūdeņraža bumbu rūpnīcu tuvumā.

BĒGĻI

Pagaidām gan vāciešiem vēl jānopūlas galvenā kārtā kaŗa un politisko apstākļu izraisītām problēmām, un pašiem savās mājās, pasaules telpas problēmas pagaidām atstājot citiem. Viena no visakutākajām, ja ne pati akutākā, joprojām ir bēgļu problēma.

Nacionālās lut. padomes oficiālais orgāns ''The National Lutheran'' nupat, š.g. janvāŗa/februāŗa burtnīcā publicējis Rietumvācijas Bēgļu ministrijas sekretāra Dr. V. G. Midelmana (nesen viesojās A.S. V.) rakstu, kuŗā uzrādīts iedzīvotāju skaita pieaugums Rietumvācijā sākot ar 1946. gadu. Pēc 1946. gada iedzīvotāju skaitīšanas datiem Rietumvācijā bija 43.694.000 iedzīvotāju, no tiem 6.984.000 bēgļu (ieskaitot tos, kas Rietumvācijā ieplūda no Krievijas, Polijas, Čechoslovakijas un Jugoslāvijas sakarā ar t.s. Potsdamas līgumu), 1950. gadā - 47.695.672 (9.431.286 bēgļu), 1954. gadā - 49. 388. 800 (10. 686.8 bēgļu!). No austrumzonas vien: 1946.g. - 1.021.000 (2,3%), 1950.g. - 1.555.075 (3,3%), 1954 - 2.242.000 (4,5%)! Vēl 1950. gada rudenī apm. 600.000 repatriantu (expellees) un bēgļu dzīvoja nometnēs. 1954. gada janvārī šis skaits gan bija nokritis uz 525.000, bet pa to laiku (t.i. apm. trijos gados) no padomju zonas bija pārbēguši apm. 1.200.000. Un bēgļu straume nebeidzas. Vēl pag. gada rudenī, kad sekretārs savu rakstu rakstījis, Rietumberlīnē ieplūda ap 20.000 cilvēku mēnesī. Daļa palika turpat, daļa devās tālāk.Bet visiem šiem ļaudīm bija jāsagādā pajumte, darbs un maize. Nav brīnums, ka sekretārs ar savu rakstu klauvē cik skaļi vien varēdams: Ne Apvienoto nāciju Aprūpes un jaunuzbūves aģentūrai (UN Relief & Reconstruction Agency) ne IRO vācu bēgļiem un repatriantiem palīdzēt nebij atļauts. Arī Apv. nāciju augstajam bēgļu komisāram nav tiesību tos aprūpēt. Visa nasta (gan ar Maršala plāna, Luterāņu pas. akcijas, Luterāņu bēgļu aprūpes u.c. ārzemju un vietēju labdarības organizāciju un individuālu atbalstu) jānes Rietumvācijai pašai. Kopš 1945.g. šim mērķim tā izdevusi vairāk kā 6 bilj. dollāru. Bēgļiem sāk zust cerība, izsaucas sekretārs. Viņiem liekas, ka brīvās pasaules saukļiem par humānismu, palīdzību, saprašanu - pasaulē maza ietekme.Ko mēs atbildēsim?

Jā, liekas, ka vispirms jātiek galā ar šīs planetas problēmām, tikai tad varēsim sākt domāt par citām planētām.

KRISTĪGO DEMOKRĀTU PARTIJA

Kas zīmējas uz pašu Rietumvāciju, tad šo un citu problēmu risināšanā, bez šaubām, ievērojama loma piekrīt valdības nostājai. Līdz šim izšķirējs faktors ir bijusi kanclera Konrada Adenauera izcilā personība. Bet pat visdedzīgākajiem kanclera apbrīnotājiem skaidrs, ka 79 gadus vecais vīrs savu smago nastu ilgi nevarēs nest. Vācijas Kristīgo demokrātu partijai, protams, netrūkst arī citu spējīgu politiķu, un Kristīgo demokrātu partija, liekas, pie varas paliks arī turpmāk, tomēr nesenās vēlēšanas rādīja, ka pārsteigumi nav izslēgti. Bavārijā Kristīgie demokrāti zaudēja tieši tāpēc, ka tie par iznākumu jutās pārāk droši.

KOMŪNISTISKĀ IESVĒTE

Austrumzonā, kur grūtību jau tā pārāk daudz, jauna un ļoti nopietna nākusi klāt. Un tai nu kā protestanti tā katoļi grib pretoties visiem un šoreiz atkal vienotiem spēkiem. Vēlēdamies izskaust kristīgās jaunatnes iesvētīšanu, vienā no šā gada aprīļa svētdienām komūnisti nolēmuši visā padomju zonā 14 gadus vecajiem jauniešiem prasīt svinīgu solījumu, kas sekotu komūnistiskai ''iesvētes mācībai.'' Berlīnes katoļu bīskaps Vilhelms Veskams īpašā vēstulē, kas katoļu baznīcās jau nolasīta, aicina katoļu jaunatni solījuma nodošanas ceremonijā nepiedalīties. ''Neļaujiet savam lēmumam šķobīties, nedomājiet par iespējamiem ieguvumiem vai zaudējumiem, bet drošsirdīgi sakiet: Nē.'' Tikpat stingru, ja ne vēl stingrāku nostāju ieņēmis arī bīskaps Otto Dibeliuss. Savā instrukcijā austrumzonas protestantiskajiem mācītājiem viņš raksta: ''Tiem, kas piedalīsies (komūnistu ''iesvētībās'') jāzina: evaņģeliskās ticības apliecināšana ar piedalīšanos šādos pasākumos un mācībās savienojama nav. Bērnus, kas to darīs, baznīca iesvētīt nevarēs.'' Bīskapi cer, ka vienotā opozīcija piespiedis Austrumvācijas valdību, velnišķīgo plānu atmest.

Pēdējās ziņas no austrumzonas, diemžēl, šīm cerībām par labu nerunā. Kad pagājušā gada rudenī komūnisti paziņoja, ka atjaunos agrākās vācu brīvdomātāju un līdzīgu

FORM No. 3547 Requested

MĀJAS DRAUGS
DIVISION OF AMERICAN MISSIONS
NATIONAL LUTHERAN COUNCIL
327 South La Salle Street
Chicago 4, Illinois

Return postage guaranteed

aprindu ceremonijas iesvētes un Sv. vakarēdiena atvietošanai, attiecīgā centrālkomiteja apgalvoja, ka piedalīšanās būs pilnīgi brīvprātīga. Tagad, acīmredzot tāpēc, ka kļuvis skaidrs: tādu, kas komūnistu iesvētē gribētu piedalīties, daudz nebūs, sākušies spaidi. Komūnisti sākuši norādīt, ka tiem, kas nepiedalīsies, jārēķinas ar kļūmīgām sekām. Dažās vietās vecāku sapulcēs izteikti tikko slēpti draudi. Piedalīšanās solījuma nodošanā, proti, jaunietim varēšot izrādīties par ļoti izdevīgu piemērota darba atrašanā kā arī atvieglināšot iestāšanos vidusskolā. Citur jauniešiem jau pateikts gluži skaidri: darbu dabūsiet tikai tad, ja reģistrēsaties jau tagad, ka solījumu nodosiet. Zīmīga arī laika izvēle solījuma nodošanai - tai jānotiek īsi pirms beigu eksāmeniem. Jaunieša izšķiršanās par vai pret var lielā mērā ietekmēt viņa atzīmes, jo "ideoloģiskajam un politiskajam briedumam" komūnistu skolās ļoti liela nozīme.

Bet kamēr bērni un vecāki mocās ar jautājumu: Ko darīt? - Vācijas komūnistiskās jaunatnes organizācijas oficiālais organs Jaunā Pasaule paziņojis, ka katrs, kas solījumu nodos, saņems - kā jau tas iesvētes gadījumā parasts - dāvanu. Tā būšot grāmata Ūniverss, zeme un cilvēks - īsts komūnistiskā ateisma gara auglis. Jaunā Pasaule visus iebildumus pret solījuma nodošanu apzīmē par "netīrām machinācijām", kas izaugušas no viduslaiku neiecietības gara.

MĀCĪTĀJU TRŪKUMS AUSTRUMVĀCIJĀ

Austrumvācijas Lauzicas apgabala Evaņģeliskās baznīcas superintendents Dr. G. Jakobs, kas Evanstonas konferencē pateica: "starp komūnisma ideoloģiju, kas izvērtusies par fanātisku reliģiju, un mūsu kristīgo ticību sintezes nevar būt" un pareģoja, ka "pašreizējais pamiers" starp baznīcu un valsti Austrumvācijā ilgi nevilksies, - nesen Rietumvācijas mācītājiem ziņojis, ka gandrīz trešā daļa Austrumvācijas draudžu pašreiz esot bez mācītājiem. Austrumzonas baznīcas lūkojot stāvokli saglābt, ordinējot mācītāja amatā kandidātus bez teoloģiskās izglītības un aicinot Rietumvācijas teoloģijas studentus nākt un strādāt Padomju zonā, "lai mūsu draudzes nepaliktu bārenītes." Jakobs domā, ka jaunais laulību likums Austrumvācijā stāvokli padarīs vēl ļaunāku, jo tas "izārdīs laulību un ģimeni un vecākiem atņems iespēju protestēt, ka viņu bērni tiek uzaudzināti marksistu skolās un komūnistu jaunatnes organizācijās."

"PAMIERS" BEIDZIES

Kad 1953. gada 10. jūnijā starp Austrumvācijas valsti un baznīcu tika noslēgts kaut kas līdzīgs pamieram, Austrumvācijas cietumos bija vairāk par 50 protestantiskajiem mācītājiem. Lielākā daļa tika atsvabināta, taču ja arī vēl 1954. gada beigās cietumos atradās ap 20 baznīcas darbinieku, tai starpā arī mācītāji, jaunas apcietināšanas nebija notikušas.

Pirmais protestantu mācītājs, kas kopš 1953. g. jūnija Austrumvācijā sodīts ar ieslodzīšanu cietumā (uz trim gadiem), ir dresdenietis Valters Jone (W. Johne). Viņu apsūdz "ienaidā sēšanā pret jauno sociālo kārtību." Komūnistu avīzes Jonam pārmet "nepatiesu baumu izplatīšanu". "Baumas" bijušas vērstas pret austrumzonas valdību.

Published by NLC, Div. of American Missions, 327 S. LaSalle - Chicago, Ill. Red. māc. O. Gulbis. Abon. m. $2.50. g.